

Cumhuriyet Dönemi Siyer Yazıcılığında Bir Metin Türü: Muharref Siyer Metinleri

A Type of Text in the Republic Period Sirah Writing: Falsified Sirah Texts

Şaban Öz

Prof. Dr., KSÜ İlahiyat Fakültesi, Siyer-i Nebi ve İslam Tarihi Ana Bilim Dalı
Prof. Dr., KSU Faculty of Theology, Department of Sirah al-Nabawiyah and Islamic History
Kahramanmaraş / Turkey
sabanoz@hotmail.com
orcid.org/0000-0003-3598-847X

Makale Bilgisi / Article Information

Makale Türü: Araştırma Makalesi / **Article Type:** Research Article

Geliş Tarihi: 12 Ekim 2022 / **Date Received:** 12 October 2022

Kabul Tarihi: 4 Aralık 2022 / **Date Accepted:** 4 December 2022

Yayın Tarihi: 1 Ocak 2023 / **Date Published:** 1 January 2023

Yayın Sezonu: Ocak 2023 / **Pub Date Season:** January 2023

Atıf: Öz, Şaban. "Cumhuriyet Dönemi Siyer Yazıcılığında Bir Metin Türü: Muharref Siyer Metinleri" *Akademik Siyer Dergisi* 7 (Ocak 2023), 32-50.

Citation: Öz, Şaban. "A Type of Text in the Republic Period Sirah Writing: Falsified Sirah Texts" *Journal of Academic Sirah* 7 (January 2023), 32-50.
<https://doi.org/10.47169/samer.1188265>

İntihal: Bu makale, iTenticate yazılımınca taranmıştır. İntihal tespit edilmemiştir.

Plagiarism: This article has been scanned by iTenticate. No plagiarism detected.

web: <http://dergipark.gov.tr/samer> **e-mail:** akademiksiyerdergisi@ksu.edu.tr

Yayıncı: KSÜ Siyer-i Nebi Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi

Published by: KSU Sirah Researches Application and Research Center

Etik Beyan: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların Kaynakça'da belirtildiği beyan olunur (Şaban Öz).

Ethical Statement: It is declared that during the preparation process of this study, scientific and ethical principles were followed and all the studies benefited from are stated in the bibliography (Şaban Öz).

Bu makale Creative Commons Atıntı-Gayriticari Türetilemez 4.0 (CC BY-NC 4.0) Uluslararası Lisansı altında lisanslanmıştır.

This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (CC BY-Nc 4.0).

Öz

Haber tahrifi, her dönem ve coğrafyada karşılaşılan bir olgudur. Bu makalemizde Cumhuriyet döneminde farklı sâiklerle ciddi artış gösteren tahrif edilmiş siyer metinlerini örnekler çerçevesinde ele alacağız. Buradaki tahriften kastımız hem yeni haberler üretmek hem de mevcut haberler üzerinde amaçlı veya amaçsız olarak değişiklikler yapmaktır. Geçmişte maddi menfaat temini, dinî ve mezhebî çıkarlar, istismar gibi amaçlara sahip olan haber tahrifinin Cumhuriyet dönemindeki hedeflerinin tespiti, Türk Siyer yazıcılığının içeriğini tespit açısından önemlidir. Bu dönemde tahrif metinleri en çok edebî ve popüler siyer yazıcılığında karşımıza çıkmaktadır. Akademik çevrelerin de kendi tezlerine destek bulmak için yeni haberler üretmemekle birlikte klasik dönem mevzu haberlerini tezlerine uygun olmak kaydıyla kullanmaktan çekinmedikleri görülmektedir. Edebî çevreler, duygu yoğunluğunu artırmak, dinî propaganda yapmak, Hz. Peygamber'i, sahabeyi, İslam'ı sevdirmek ve hem içerideki itirazlara hem de oryantalistlerce dile getirilen eleştirilere karşı savunu yapabilmek amacıyla tahrife başvurmuşlardır. Aynı gayelerle popüler ve hatta akademik siyer yazıcılığında da tahrif yoluna gidildiğini, usûl ve bilgi yetersizliklerinin de bu tahriflerde ciddi rol oynadığını belirtmeliyiz.

Anahtar Kelimeler: Siyer, Siyer Yazıcılığı, Muharref, Metin, Tenkit.

Abstract

News falsification is a phenomenon encountered in every period and geography. In this article, we will examine the distorted sirah texts, which increased significantly with different motives in the Republican period, within the framework of examples. What we mean by falsification here is both to produce new news and to make changes on existing news with or without purpose. The determination of the aims of the news falsification, which had purposes such as financial gain, religious and sectarian interests, abuse in the past, in the Republican period is important in terms of determining the content of Turkish Sirah writing. In this period, falsification texts are mostly encountered in literary and popular sirah writing. Although academic circles do not produce new news in order to find support for their thesis, it is seen that they do not hesitate to use the news about the classical period, provided that they are suitable for their thesis. Literary circles resorted to falsification in order to increase the intensity of emotion, to make religious propaganda, to make people love the Prophet, the companions, and Islam, and to defend against both internal objections and criticisms voiced by orientalist. For the same purposes we should note that popular and even academic sirah writing was also falsified, and inadequacies in method and knowledge played a serious role in these falsifications.

Keywords: Sirah, Sirah Writing, Falsified, Text, Criticism.

GİRİŞ

İncelediğimiz tahrif metinlerin kronolojik çerçevesini Cumhuriyet dönemi oluşturmaktadır. Klasik dönemdeki Zındık, kıssacı veya diğer grupların tahrif metinleri çalışmamızın konusu değildir. Muharref siyer metinlerinin bulunduğu kitapları, her ne kadar oran itibariyle içeriğinde ciddi anlamda bu tür metinler olsa da “muharref siyerler” olarak tanımlamak doğru bir yaklaşım olmayacaktır. Binaenaleyh çalışmamızın çerçevesini “muharref siyerler” yerine “muharref siyer metinleri” olarak belirledik.

Şunu öncelikle belirtmeliyiz ki, “muharref siyer metinleri”nden sadece kaynağa dayalı bir metnin belli bir amaç doğrultusunda değiştirilmesini kastetmiyoruz. Buradaki tahrifin içeriğini, belli bir amacı olsun olmasın Hz. Peygamber’in veya etrafındaki insanların hayatlarına dair haber uydurma; mevcut haberi gizleme, ekleme, çıkartma gibi her türlü “kasıtlı” değişim oluşturmaktadır.

Tahrif, hatadan farkı olarak bilinçli bir uydurmayı kapsamaktadır. Yazar, bireysel yetersizliklerinden veya dikkatsizlikten mütevellit isimleri yanlış yazabilir, yanlış yorumlar getirebilir, metni yanlış aktarabilir. Ancak bütün bunlar nihai anlamda hata olsa da onları özel anlamda tahrif olarak değerlendiremeyiz.

Bu çalışmamızda haliyle bütün tahrif örneklerini kaydetmemiz mümkün değildir. Öyle ki, bazı kitapların neredeyse tamamına yakını tahrif metinlerden oluşmaktadır.¹ Bu yüzden de konuyla alakalı fikir veren sınırlı sayıda örnekle yetinmeyi tercih ettik.

1. MUHARREF SİYER METİNLERİNİ OLUŞTURMA YÖNTEMLERİ

Cumhuriyet dönemi siyer metinlerinde tahrif usûlleri olarak dört temel yöntem dikkat çekicidir. Bunları şekilde sıralayabiliriz:

1.1. Üreterek Tahrif

Belirli amaçlar için başvurulmuş tahrifin en eski ve en kolay yolu, yeni siyer metinleri, haberleri üretmektir. Cumhuriyet dönemi metin üreticilerinin klasik dönem metin üreticilerinden en temel farkı, üzerinde değişiklik yapacakları bir “ana metne” ihtiyaç hissetmemeleridir. Kendi kurguları, anlatımları nereye evrilecekse veya ne tür bir nasihate, övgüye veya istismara ihtiyaçları varsa o metni üretmekten çekinmemişlerdir. İstismar amaçlı üretimleri hariç tutacak olursak, söz konusu uydurma hareketini “anlık” olarak tanımlamamız mümkündür. Bu tür tahrif metinlerinin sonraki dönem siyer yazıcılığında etkili olmadıklarını da eklemeliyiz.

“Bu telaş ve araştırmalar devam ederken ikinci vaktine doğru Medine kapılarından Hazreti Ayşe deve üstünde ve Safvan yaya olarak herkesin gözü önünde şehre giriyordu.”²; “...Bunlara Ayşeyi hiç sevmemiş olan Ebu Talibin oğlu da karışmıştı. Hazreti Ali, Ayşenin bu halini işitince son derece hiddetle Hazreti Muhammed koşmuş ve demişti ki: -Ya Resulullah, Ayşenin bu hali nedir? Kafileden ayrılıp vahalarda kalmak, sonra gelip Medine kapılarından sanki bir marifet gibi garip bir eda ile geçmek, devesini genç ve güzel Safvan’a güttürmek, ben senin amca oğlun olmasam hiçbir

¹ Örnek olarak bk. Ziya Şakir, *Hazreti Muhammet* (İstanbul: Semih Lütfi Kitapevi, 1940).

² Samih Nafiz Tansu, *Hazreti Muhammedin Hayatı* (İstanbul: Hilmi Kitabevi, 1952), 249. Çalışmamızda örnek olarak kaydettiğimiz alıntılara müdahale edilmemiş olup imla hataları aynen korunmuştur.

zaman gelip sana dert yanmazdım. Hazreti Muhammed şiddetle Aliye cevap verdi: -Ey benim amcamın oğlu ve kızımın kocası, sen bana bu kadar yakın olmasaydın bu sözlerini aslâ affetmezdim.”³

“Hazreti Âmine hatırlıyordu. Kaç yıl, Mekke’nin kervanlarını, Medine hurmalıkları altında beklemiş ve hâşimilerden genç ve güzel bir delikanlı olan Abdullahın at sürüp şehre girişini hayran hayran seyretmişti. Sonra ona portakal sepetini nasıl uzattığını, nasıl göz göze gelip seviştiklerini... şimdi pek iyi hatırlıyordu... Nihayet Medine’de yapılan düğünü, Abdülmuttalib’in o geceki hovardalığını, kesilen develerin...”⁴

1.2. Yorumla Tahrif

Tahrifte en sık başvurulan yöntemlerden bir diğeri de yorum yöntemiyle metnin tahrif edilmesidir. Yeni metin üretmek veya mevcut üzerinde doğrudan değişikliklere gitmek yerine, mevcut metni yorumlayarak istenilen sonucun alındığı tahrif metodudur. Bu usulün birçok avantajı olduğu açıktır. Böylece hem haber uydurulmamış hem de mevcut haber, istenilen anlama kavuşturulmuş oluyordu. Bu tahrif yönteminin sonraki süreçlerde “yeni üretim” kaynaklı tahriften daha etkili olduğunu özellikle ifade etmeliyiz. Tarihi bir kaynaktan zemini olmayan yeni üretim metinlerin aksine herhangi bir probleme veya eleştiriye dair yapılan “savunu yorumları” sonraki dönem siyer yazıcılığı üzerinde çok daha kalıcı olmuştur:

“İslâmiyetin intişarı esnasında, üç, beş, on, kırk, elli kadın ile yaşamıya alışmış olan insanları, bu mübalâğalı zevkten ve şehvetperestlikten vazgeçirerek, tek bir kadın ile iktifa etmelerini temin eylemek, imkânsız bir keyfiyetti. Buna, iklimin kanlara verdiği ateş te müsait değildi. Aynı zamanda - hemen hemen mübah addedilen - fuhşun önüne de başka türlü geçilemezdi.”⁵

“Hz. Muhammed’in, zengin ve işlerini bizzat idare etmeğe alışkın bir kadın ile evlenmesi, kendisine düşünceleriyle tek başına kalmak ihtiyacını duyduğu zamanlar çölün tenhâlığına sığınmak imkânını vermiştir.”⁶

“Hz. Muhammed (s.a.) nasıl bütün peygamberlerin büyüğü ise mucizesi de öylece mucizelerin en büyüğüdür. Bu muazzam mucize ancak Habibi yüzü hürmetine vuku bulabilir, başka peygamberlere olmaz.”⁷

“Büyük Peygamber yaşının gereği olarak çocuklara katılıyordu, fakat hiçbir çocuğa benzemiyordu. O yaşlarında bile herhangi bir büyük düşünürün düşünemeyeceği büyük meseleleri zihinde tutar ve yorumlardı... Allah’ın birliğine, vicdanî bir ilimle iman ederek gelecekte bu vicdanî ilmi bütün insanlığa yayabilmek için hazırlanıyordu.”⁸

1.3. Edebî Biçem Olarak Tahrif

Aslında bir edebiyat metninin tarihi gerçekliğe sahip olmaması, sınırlı bir kurgu veya coşkunun anlatımı etkilemesi son derece doğaldır. Ancak ülkemizde ya edebî metni üretenin zaman içerisinde dokunulmaz hâle gelmesi ya da tarih ile edebiyatın birbirinden ayrılmaması yüzünden edebiyat metinleri tarih metinleri olarak algılanmış ve değerlendirilmişlerdir. Hatta edebî betimlemelerin,

³ Tansu, *Hazreti Muhammed’in Hayatı*, 251.

⁴ Tansu, *Hazreti Muhammed’in Hayatı*, 6.

⁵ Şakir, *Hazreti Muhammed*, 120.

⁶ Esad Fuad Tugay, *Allah’ın Resûlü Hz. Muhammed (Aleyhisselam)*, çev. Ali Kemâli Aksüt (İstanbul: Bedir Yayınevi, 1965), 45.

⁷ Abdurrahim Zapsu, *Büyük İslam Tarihi -Hz. Muhammed (s.a.) Dönemi-* (İstanbul: Risale Yay., 2006), 189.

⁸ Zapsu, *Büyük İslam Tarihi*, 246.

akademik anlamda tarihî tenkit yöntemiyle değerlendirilmeye çalışıldığı dahi olmuştur. Buradaki bir diğer mesele ise tarihî roman, hikâye, sena ve hicivlerde “sınırlı kurgu”nun yerini “ölçsüz uydurma”nın almasıdır. Sanki edebiyat ancak uydurma metinlerle yapılabilmemiş gibi davranılmış, üstelik mevcut uydurma metinlerle yetinilmeyip âdeta daha da uydurma haline getiren metinler ortaya konulmuştur:

“Yakında bir çocuk dünyaya getireceğim” diye Abdullahı müjdelediği dem, çölün büyük bir kıtlık ve kuraklık içinde kıvrandığı günlere düşer. Kuyuların suyu çekilmişti, develer, koyunlar kuyu başlarına toplanırlar, şerha şerha olan dillerini kıraç toprağa sürerlerdi. Sonra birden bir vaziyet değişti... Yağmurlar haftalarca devam etti. Körleşen kuyulara su geldi. Vahalarda yeşillikler fişkırdı. Hurmalar yeniden yaprak döktü. Tanrı, çöle gülümsemişti, bunun bir hikmeti vardı.”⁹

“Mekke’de bir meydan yerinde, yahut şehir dışında (gong) gibi bir âlet... Tabii zamanlarda kimse bu âlete el süremez; yasak!...”¹⁰

“Bedr sahasında kızgın kumluk. Müslümanlar bu kumlukta mevzi aldılar. Karşılarında daha evvel gelip mevzi alan Kureyş. Su, düşman safının arkasında. Müslümanların ayak bastığı saha ise insanı ve hayvanı içine doğru çeken, yutan bir kuraklık girdabı. İçmeye ve abdest almaya su yok. İnsanlar, develer ve atlar, dizlerine kadar kumda. Düşmanın daha evvel suyu kesip Müslümanları bu sahada çemberlemek istediği besbelli... Birden yağmur. Seller aktı. Bütün tulumlar, kırbalar doldu. Kalplere ferahlık ve kollara kuvvet sindi.”¹¹

1.4. Metni Değiştirerek Tahrif

Mevcut metne bir şekilde (kasıtlı veya kasıtsız) müdahale ederek metnin anlamını, çerçevesini, içeriğini değiştirmek yoluyla yapılan tahrif türüdür. Özellikle son dönemlerde nicelik olarak ciddi anlamda artmış olan çeviri çalışmalarda çevirmenlerin veya editörlerin yetersizlikleri, klasik metinlerin çevirilerinde ciddi tahriflere neden olmuştur. Öyle ki, Hz. Peygamber’in güya görüştüğü Bahîrâ’nın kilisesinin Basra’da olduğu dahi kaydedilmiştir.¹² Bununla beraber çevirilerden ziyade kasıtlı olarak yapılan ve metni bir amaca hizmet eder hâle getiren yaklaşımları, gerçek anlamda tahrif olarak değerlendirmek daha doğru olacaktır.

“Bu konuşmanın Hazreti Muhammedin hayatında büyük tesirleri olduğunu söyleyenler pek çok idi. Fakat daha sonraları ona sorulduğu zaman şöyle anlatmıştı: Hatırlıyorum, Amcamla bir vahada kervanı durdurmuş ve dinlenmiştik. Beni çağırmışlardı. Yaşlı bir rahip beni okşadı. Sırtıma baktı ve bana ehemmiyet verilmesini tavsiye etti... İyi kalpli ve derin şeyler bilen bir adamdı. Hattâ onun şu sözleri hâlâ kulaklarımda çınlıyor: Bu çocukta bir fevkalâdelik var. Ona iyi bakınız. Zinhar onu Suriye şehirlerine, Yahudilerini oturduğu yerlere götürmeyiniz... Hazreti Muhammed hemen ilâve etmiştir: “Fakat amcam bu sözlere ehemmiyet vermedi. Suriyeye gittik. Şamı gördüm...”¹³

⁹ Nezihe Araz, *Peygamberler Peygamberi Hazreti Muhammed* (İstanbul: Fatiş Yay., 1959), 27-28.

¹⁰ Necip Fazıl Kısakürek, *Çöle İnen Nur* (İstanbul: Büyük Doğu Yay., 2020), 195.

¹¹ Kısakürek, *Çöle İnen Nur*, 297.

¹² Halide Çakıcı, *Peygamberimiz Hz. Muhammed* (İstanbul: Düş Değirmeni Yay., 2004), 11; A. Faruk Özdemir, *Sevgi Peygamberi Hz. Muhammed ve Örnek Hayatı* (İstanbul: Bilge Yay., 2007), 25-26; Mehmet Rıza, *Siyer-i Nebî Peygamberimizin Hayatı* (İstanbul: Pamuk Yay., 2005), 16, 17; Abdullah Aydın, *Peygamberimiz (sav)’in Hayatı* (İstanbul: Seda Yay., 2007), 57.

¹³ Tansu, *Hazreti Muhammedin Hayatı*, 15.

“...Lât, Uzzâ ve Menat isimli putların anıldığı nokta, o ânda bir ses işitildi. Ses (garanik)e benzeyen bu putlardan şefaath umulabileceğine dair bir mâna yuvarlayıp kesildi...”¹⁴

Kuşkusuz sözlü anlatım (kussas geleneği), rüya, kaynak uydurma gibi daha farklı yöntemlerle tahriflerin yapıldığı malumdur. Ancak ele aldığımız dönem itibariyle ve çalışma çerçevemizi sadece kitabî metinler oluşturduğu için diğerleri üzerinde durmuyoruz.

2. MUHARREF SİYER METİNLERİNİN KAYNAKLARI

Cumhuriyet dönemi muharref siyer metinlerinin temelde iki ana kaynağı görülmektedir:

2.1. Kurumsal Kaynaklı Muharref Siyer Metinleri:

Kaynağının kurumsal yapılar olduğu muharref siyer metinleridir. Kurumsal anlamda gerek resmî gerek sivil tarikat, cemaat, vakıf gibi sivil veya Milli Eğitim, Diyanet İşleri Başkanlığı gibi resmî kurumların tahrife başvurdukları görülmektedir. İdeoloji inşası, dinî itaat ve bağlığın temini, eğitim gibi farklı gayeler güdülen bu “kurumsal” tahrifte karşılıklı çatışmaların olması dikkat çekicidir. Özellikle resmî kurumların resmî ideolojiyle ters düşmek istememesi veya eğitim, halkın bilgilendirilmesi gibi gayelerle gizleme, şaz rivayetleri kullanma gibi tahrifleri kısmen kabul edilebilir durumdadır. Bununla beraber kurumsal çıkarlarını her türlü millî, manevî ve hatta dinî unsura karşı önceleyen yapıların tahrifleri “din istismarı” niteliği taşıması itibariyle son derece yıkıcı bir mahiyet arz etmektedir.

2.2. Bireysel Kaynaklı Muharref Siyer Metinleri

Kaynağını, farklı çevrelere mensup veya bağımsız siyer yazarlarının oluşturduğu muharref siyer metinleridir. Burada yazarın herhangi bir amacının olup olmaması arasında fark yoktur. Kurgu, edebiyat, yetersizlik, peygamber algısı gibi gerekçelerle siyer metinlerini tahrif edenlerle, müntesiplerinin dinî duygularını sömürmek için siyeri tahrif edenler arasında ilmî veya ahlakî açıdan öncelik temelli bir tasnife gitmek mümkün değildir.

3. MUHARREF SİYER METİN TÜRLERİ

Muharref Siyer metinlerini tür, kaynak ve amaçlarına göre üç ana grupta şu şekilde tasnif edebiliriz:

- Oluşturulma Türlerine Göre Muharref Siyer Metinleri,
- Kaynaklarına Göre Muharref Siyer Metinleri,
- Amaçlarına Göre Muharref Siyer Metinleri.

Yukarıda önceki iki grup hakkında kısmen de olsa durduğumuz için burada ayrıntılı olarak üzerinde duracağımız, üçüncü grupta yer alan ve mevcut muharref siyer metinlerinin büyük bir bölümünü oluşturan amaçlarına göre muharref siyer metinleridir.

4. AMAÇLARINA GÖRE MUHARREF SİYER METİNLERİ

¹⁴ Kısakürek, *Çöle İnen Nur*, 226.

Cumhuriyet dönemi muharref siyer metinlerini amaçlarını baz alarak, belli bir amacı olmayanlar ve belli bir amacı olanlar şeklinde iki ana kısma ayırmamız mümkündür. Burada örnek metinler çerçevesinde bu türe dâhil edebileceğimiz tahrifleri ele alacağız.

4.1. Belli Bir Amacı Olmayan Muharref Siyer Metinleri

Belli bir amacı olmaksızın bilgisizlikten veya Siyer'e yaklaşımdan mütevellit tahrif edilmiş siyer metinleridir. Bu tür metinlerin ortaya çıkmasında yatan temel nedenler, yazarın alana dair yetersizliği ve Siyer'in ilmi çerçevesini bilmemesidir. Bu yazarlara göre siyer, gerektiği zaman haber uydurulabilen, istenildiği kadar kurguya açık, her yazara göre yeniden şekillenebilen halk hikayeleri konumundadır.

Tabi bu muharref metinleri, sadece "uydurmuş olmak için uydurulmuş" metinler olarak değerlendirmek de nihai anlamda sorunludur. Çünkü yazarların kurguda orijinal olabilmek, anlatımını renklendirmek veya doğrusunu bilmediği bir anlatıda boşluk doldurmak ve hatta bilmediğini gizlemek gibi "muhtemel" amaçlar için bu metinleri uydurduklarını söyleyebiliriz. Ancak söz konusu amaçların zımnen olması veya herhangi bir somut delile dayanmaması hasebiyle "belli bir amacı olan" muharref metinlerden farklıdır. Bu tür tahrif metinlerine birçok örnek metni vermemiz mümkündür:

(Zemzem) "Ertesi gün rüyasında gördüğü yeri *oğullarıyla* birlikte kazdı ve suyu buldu... Bu olaydan sonra Abdulmuttalib ve oğullarının Mekke'deki itibarı daha da arttı."¹⁵

(Nadiroğulları kuşatması) "...kuşatma, 15-20 gün sürdü. Savaş sokaktan sokağa, evden eve atlayarak devam etti..."¹⁶

"O alemlerin Habibi'nin cenaze namazını kıldırmak da Hz. Ebu Bekir'in kısmetine düşmüştü. Ne mesut nasip, ne bahtiyar kısmetti..."¹⁷

"...Mübarek elinden çıkan o bir avuç toprak, sanki bir sis bombasına dönüşmüştü. İki yüze yakın müşrik birden uyuklar gibi olmuş ve hiçbiri Efendimizin aralarından geçip gittiğini görememişti."¹⁸

"...Hava o kadar karardı ki, göz gözü görmez oldu. Bu sırada Müslümanların tekbir sesleri de yükseliyordu. Müşrikler: "Muhammed'in Rabbi O'nun yardımına geldi" diye düşünüp çok korktular. Bunun üzerine dönüş hazırlığına başladılar."¹⁹

(İkinci Akabe Biati) "Toplantı için Kurban Bayramının ikinci gecesini münasip görüldü. Bayram gecesini olduğundan Mekke müşriklerinin meyhanelerde ve umumhanelerde zevkisafa ile meşgul ve rezalet ile mest bir halde olacakları düşünüldü."²⁰

"Münafıkların reisi ölünce, bütün münafıklar başka baş bulamadıkları için veya bir başkasının gelerek onları kandıramadığı için hemen Müslüman olmuşlardı. Bu Müslümanların sayısı bin kadar vardı."²¹

¹⁵ Mahmut Balcı (ed), *Bir Barış Elçisi Olarak Hz. Muhammed (as)* (İstanbul: Ahsen Yay., 2006), 8-9.

¹⁶ Özer Doğan, *Peygamberimiz Hz. Muhammed'in (s.a.v) Hayatı* (İstanbul: Martı Yay., 2007), 154.

¹⁷ Sinan Yağmur, *Hz. Muhammed (sav) Cennetin Gülü Hz. Muhammed (sav)* (İstanbul: Esra Yay., 2006), 36-37.

¹⁸ Salih Suruç, *Allah'ın Elçisi Hz. Muhammed (s.a.v)'in Hayatı* (İstanbul: Timaş Yay., 2006/2007), 1/412.

¹⁹ Abdullah Aydın, *Peygamberimiz (sav)'in Hayatı* (İstanbul: Seda Yay., 2007), 351-352.

²⁰ Abdürrahim Doğruer, *İslâm Tarihinde Hazreti Muhammet*, 9.

²¹ Aydın, *Peygamberimiz (sav)'in Hayatı*, 516.

(Benî Kureyza'nın teslim olma nedeni) "Fakat kuşatma süresi uzadığı için açlıktan takatleri kalmadı. Şartsız teslim olmak zorunda kaldılar."²²

"Muhammed, kırkına yaklaştığı sıralarda, zayıfları, mazlumları, dulları, öksüzleri ve yoksulları himaye ile iktifa edemiyordu. Onun kafasını ve kalbini insanlığın hali meşgul etmekte idi. Bu düşmüş insanlığı kolundan tutup kaldırmak ve yükseltmek lazımdı... Bütün dünya, bütün bu insanlık, gerilikten, karanlıktan, şaşkınlık ve sapıklıktan nasıl kurtulacak, nurlu yolu nasıl bulacaktı? Bu büyük düşünceye dalan Muhammed artık evine sığamıyordu. Evinden, barkından ayrılarak tabiatın kucağına atılıyor, Mekke'den uzak dağlar ve kayalar arasında ibadetle, yani düşünmek ve her gördüğünden, her sezdiğinden ibaret almakla vakit geçiyordu... Muhammed Hira dağında düşünüyor ve aydınlanıyorken büyük hakikat, bütün berraklığı ve ihtişamıyla perde, perde açılmağa başlamış, ilahî ışık bütün parlaklığıyla doğmuştu. Muhammed aradığını bulmuş ve kafasıyla kalbinin bütün ufukları büyük hakikatin nurlarına gark olmuştu."²³

"Bir gün, Şam yolunda, uzun bir mola esnasında, ihtiyar bir keşişler grubunun sohbetini dinlemişti. Onlar zamanın ahvalinden şikâyet ediyorlar sonra "Az kaldı" diyorlardı. Âhir zaman Peygamberinin zuhuruna az kaldı..." El Eminin kalbi duracak gibi oldu. O geldiği zaman bütün bu sıkıntılar bitecek, Kâbeyi dolduran yüzlerce ilâh, insanların içini karartan o biçimsiz taşlar dünyamızdan çekilecekti."²⁴

(Bedr) "...Allah da muzafferiyet verdi. Allah'ın Müslümanlara yardım ettiğini müşrikler de âşikar görmüşlerdi. Bunu gören ve henüz İslâm olmamış bulunan Medine Yahûdileri "Tevrat'ta geleceği haber verilen son Peygamber budur" diye Müslüman oldular."²⁵

"Oku. Seni yaratan Allah'ın ismini söyle..." Hazreti Muhammed, birdenbire ter içinde uyandı, biraz evvel karşısında kendisine hitap eden delikanlı şimdi ortada yoktu, fakat hâlâ gözlerinin önünde hayali yaşıyor gibi idi. Güler yüzlü, sevimli çehresiyle ona hitap ediyordu: -Allah'ın varlığına ve birliğine inanmıyorsan kendine bak, bak bir insan nasıl yaratılmıştır... Eğer bundan da bir şey çıkaramıyorsan etrafına bak, yürüyen dağlara, yanıp sönen yıldızlara, gece ve gündüze bak... Şayet bütün bunlardan da bir şey anlamıyorsan, zarar yok, Allah sabredici ve affedicidir. Fakat ölüm döşeginde de bu hakikati itiraf etmezsen, sana cidden acınır, çünkü Allah o zaman zulmedici ve intikam alıcı olacaktır... Bütün bu sesler Muhammede, hep dışarıdan söyleniyor gibi geliyordu. Fakat hakikatte etrafında hiç kimse yoktu..."²⁶

"...Zorbalar Resul-i Ekrem'in evi etrafında pusuya yatmışlar, cinayetlerini yapmak için şafağın sökmelerini bekliyorlardı. Hainane cürümlerini karanlıkta işlemek istemiyorlardı. Çünkü şayet bir kargaşalık zuhur ederse, bazılarının cinayete iştirâklarını inkâr etmeleri ve ötekileri mes'ul tutmaları ihtimali vardı. Bundan dolayı, içlerinden her birinin müsavi derece cinayete iştirak ettiğini görebilmek üzere, şafağın sökmelerini beklediler."²⁷

"...bu kara ruhlu insanlar geceleyin mübarek evinin etrafından pusu kuracaklar ve Resuli Zîşan'ın adeti üzere sabah namazını eda için dışarı çıkmasını bekliyecekler ve çıkar çıkmazda üzerine üşüşüp öldüreceklerdi."²⁸

²² Mehmet Rıza, *Siyer-i Nebî Peygamberimizin Hayatı* (İstanbul: Pamuk Yay., 2005), 118.

²³ Ömer Rıza Doğrul, *Yeryüzündeki Dinler Tarihi* (İstanbul: İnkılâp Kitabevi, 1947), 293-331, 303-304.

²⁴ Nezihe Araz, *Peygamberler Peygamberi Hazreti Muhammed* (İstanbul: Fatih Yay., 1959), 37.

²⁵ A. Hamdi Akseki, *Peygamberimiz Hazret-i Muhammed Aleyhisselam ve Müslümanlık* (Ankara: Nur Yay., 1934), 80.

²⁶ Tansu, *Hazreti Muhammed'in Hayatı*, 32-33.

²⁷ Tugay, *Allah'ın Resûlü*, 80.

²⁸ Doğruer, *İslâm Tarihinde Hazreti Muhammed* (Ankara: Kardeş Matbaası, 1965), 18.

(Hendek) “Sonraki gün bütün Kureyşliler, sözlerinden dönen Yahûdilerle birleşerek her taraftan İslâm askerini kuşattılar ve akşama kadar İslâmlara göz açtırmayıp ok attılar...”²⁹

“...Ve sonra, o elin sahibi “Ey Ammâr ey benim dostumun dostu, dedi, sana tekrar işkenceye kalkarlarsa sen yine onlara istediklerini söyle!” ve sonra Hakkın sevgili Resulü Ammâra o anda nazil olan bir âyeti okumaya başladı. Bu âyet, Ammârın günün birinde Allaha isyan eden bir fırka tarafından öldürüleceğini bildiriyordu. Ammar Saffeyn muharebesinde öldürüldü: Muaviye tarafından!”³⁰

“O gece, Hz. Muhammed, sabahlara kadar hemen hiç uyumamıştı. Eli dayanılmaz şekilde ağrıyordu. Bu ağrının sebebi ancak gün ışıırken vahyedildi ve ona “Bu, Abbasın elinin ağrısından ileri geliyor” denildi. Bilindiği gibi, Hz. Peygamberin amcası Abbas Bedir esirleri arasındaydı...”³¹

“Hz. Hatice, Ebû Talibin ölümünden sonra üzüntüden yataklara düşmüş ve pek az yaşamıştı. Ebû Talibin ölüm haberi onu sanki yüreğinden yaraladı. Kendini tutamıyarak ağlıyor “Ebu Kasım! Ben senden ziyade teselliye muhtacım, içim öyle bir yıkıldı ki sanki yer, gök sarsılıyor zannettim” diyordu.”³²

“...Evvê Ebû Cehil, bir arkadaşının omzuna basarak evin duvarını aşip bahçeye atladı. Sonra diğerleri bir bir indiler. Hz. Muhammedin odasının kapısını açıp içeri daldıkları zaman... Bu Ali'nin sesiydi. Dal kılıç eşkıyalardan kimsenin sesi çıkmıyordu. Pek şaşkın, pek mahcup olmuşlardı. Nihayet içlerinden biri “Amcan oğlu Muhammed nerede?” diye sormayı akıl etti. Şimdi çırılar yanmıştı. Birbirlerinin yüzünü görüyorlardı. Ali “Bilmem” dedi, dün gece Ebû Bekirle beraber çıkıp gittiler...” Ne Ebû Cehil, ne Ebû Süfyan bir şey söyleyebiliyorlardı. İşte çoluk çocuk maskarası olmuşlardı. Bir yeşil cübbe onları aldatmış, budala yerine koymuştu.”³³

“Orada Konfüçyüs'ün sözlerine hayran olmuş, Brahma dininin garip merasimini hayret ve dehşetle öğrenmiş, Budda'nın tek Allah fikrine dikkat etmiş, Mani mezhebinin ruhlarla olan derin ilgisine, Şamân dininin insana korku veren merasimine, Zerdüş'tün sönmeyen ateş ocaklarına... Duymadığı din, işitmediği âdet, gözleri önünde geçmeyen hakikat kalmamıştı.”³⁴

Görüleceği üzere bu metinlerde maddî, ideolojik, dinî herhangi bir amacın varlığından söz etmemiz zordur. Bu metinleri uyduranların akademik, ilmî veya dinî bir sınırları bulunmadığı anlaşılmaktadır. Uydurma seviyelerini ayetlere kadar çıkardıklarını da hesaba katacak olursak tahriflerinin boyutları hakkında ciddi bir fikir sahibi oluruz.

Bu tür metinleri uyduranlar, uydurmalarına gerekçeler de ileri sürmüşlerdir:

“Şimdiye kadar yazdıklarımızdan da anlaşılımıştır ki, biz bir İslâm tarihi yazmıyoruz. Biz İslâm Peygamberinin tarihini de yazmıyoruz. Bizim yaptığımız, ancak, küçük kanat vuruşlarıyla bir ulu ağacın bâzı yapraklarına dokunmak ve o yaprakların altında gizli bir takım sırlı hikmetleri -bir kuşun gücünün yettiği ölçüde- gün ışığına çıkarmak.”³⁵

²⁹ Akseki, *Peygamberimiz*, 94.

³⁰ Araz, *Peygamberler Peygamberi*, 68.

³¹ Araz, *Peygamberler Peygamberi*, 164.

³² Araz, *Peygamberler Peygamberi*, 89-90.

³³ Araz, *Peygamberler Peygamberi*, 103.

³⁴ Tansu, *Hazreti Muhammedin Hayatı*, 17.

³⁵ Araz, *Peygamberler Peygamberi*, 83.

4.2. Belli Bir Amacı Olan Muharref Siyer Metinleri

Amaç itibarıyla ikinci sırada olan ve muharref siyerlerin temelini teşkil eden tahrif grubunu ise belli bir amacı olan uydurma metinler oluşturmaktadır. Bu başlık altındaki amaçları, farklı maddeler hâlinde zikredebiliriz. İstismar hariç olmak üzere bu amaçlarda niyet okuyup iyi veya kötü niyetli şeklinde bir ayrıma gitme taraftarı değiliz. Hatta klasik dönemde haber uyduranlar arasında en çok zararı verenlerin “emr-i bi’l-maruf ve nehyi ani’l-münker” amacıyla bu işe girişenler olduğunu düşündüğümüzde haber uydurmada iyi niyetin bir mazeret teşkil etmeyeceği anlaşılacaktır. Günün sonunda tahrif edilen Hz. Peygamber’in hayatına dair bilgilerdir ve burada niyetten çok verilen zararların boyutlarını konuşmamız gerekecektir.

Bu dönemdeki tahrifin klasik dönemden en önemli farkı Zındıklar gibi din dışı hareketlerin siyer metinlerinden uzak durmalarıdır. Her ne kadar bazı terör örgütü liderleri, “takiyye” dönemlerinde amaçlarına ulaşmak, müritlerinin bağlılıklarını artırmak için siyer metinlerine yönelmişlerse de klasik dönemden oldukça farklı bir amaca hizmet ettikleri açıktır.

4.2.1. Dinî Coşku/Nasihât/Propaganda Amaçlı Muharref Siyer Metinleri

Mevcut sahih rivayetlerle yetinmeyerek veya Hz. Peygamber’in tarihî konumuna razı olmayarak onu güya yüceltmek veya insanların sevgisinin ancak bu yolla sağlanacağını düşünerek uydurulan metinlerdir. Amaç inananlara nasihat vermek, insanlarda peygamber sevgisini artırmak olsa dahi tahrif edilen bir siyer ile Resulullah’ın tanıtılamayacağı veya sevdiremeyeceği; yalanlar üzerine kurulu bir din anlayışından kimsenin bir fayda elde edemeyeceği muhakkaktır.

Bu başlık altındaki uydurmaların en büyük nedeni mevcuda razı olmama veya mevcudu nasıl kullanacağını bilmeme durumudur. Burada bu tür uydurma metinlerin hepsini kaydetmemiz mümkün değildir. Binaenaleyh bazı örnekler vermekle yetineceğiz:

“(Mute Savaşı) ...Düşman savaş meydanında birçok silah ve eşya bırakıp çekilmek zorunda kaldı...”³⁶

“Bu sefer İmparator Heraklius’a karşıydı. Hz. Muhammedin Arabistanda kurmuş olduğu hâkimiyet ve bu hâkimiyetin bendini aşarak dalga dalga Arabistandan taşma ihtimalleri Hereklius için artık ciddi bir tehlike olmaya başlamıştı. Bu düşünceyle bütün Suriye kabilelerini birleşmeye ve kendince ne idüğü belirsiz bir arap diktatörünü ortadan kaldırmaya dâvet etti.”³⁷

“Allah’ın inâyeti bir kere daha mü’minlerin lehine tecelli etti: Şiddetli ve dondurucu bir rüzgâr çıktı; o arada, müttefiklerin ordugâhını, birkaç dakika zarfında, görülmemiş bir hercümerç içine koyan, pek şiddetli bir yağmur yağmağa başladı: Çadırlar yıkıldı, develer ve atlar dağıldı, tencereler yuvarlandı, ateşler söndü. Müslümanlar bunu meleklerin tesirine atfettiler. Kaçmaktan başka bir şey düşünmiyen bedeviler de şeytanların işi addeylediler.”³⁸

³⁶ Mehmet Rıza, *Siyer-i Nebî Peygamberimizin Hayatı* (İstanbul: Pamuk Yay., 2005), 139.

³⁷ Araz, *Peygamberler Peygamberi*, 233.

³⁸ Tugay, *Allah’ın Resûlü Hz. Muhammed (Aleyhisselam)*, 183.

“Efendimiz doğar doğmaz mubarek başını yere koyarak secdeye kapandı ve şöyle dedi; La ilahe illallah inni Resulüllah...sonra şehadet parmağını kaldırdı -kendisine inanan kişiler anlamına gelen “ümme”inin kurtuluşu için şöyle dua etti; -Ümmeti... Ümmeti”³⁹

“...misafir çocuk dört aylık olunca duvara tutunup yürümüş, beş aylık olunca bir yere tutunmadan yürümüştü. Altı aylık olunca yürümeye başlamıştı. Yedi aylık olunca konuşmuş, sekiz aylık olunca konuşulanı anlamıştı. Dokuz aylık olunca düzgün konuşmuş, on aylık olunca da ok atmaya başlamıştı. Konuşmaya başladığında ilk sözü şu olmuştu; “Kendinden başka ilah olmayan âlemlerin Rabbine hamd olsun.”⁴⁰

“...Hz. Muhammed (A. S.) develerin tabanlarını ve kemiklerini oğdu, develer koşarak kafilenin önüne geçti. (Dipnot açıklaması): Günümüzde Reflexiology bilinmekte ve uygulanmaktadır. Tabandaki bâzı noktalar, bedenın belli üyeleri ile bağlantılıdır. O noktaların oğulması, bastırılması ile ilgili üyelere enerji gönderilerek tedâvî edilmekte, bu üyelerin iyi çalışması sağlanmaktadır. Hz. Muhammed’in peygamberliğinden önceki yıllarda bunu uygulamış olması ilgi çekicidir.”⁴¹

“Peygamberimiz Şeyma’ya “İddianı kanıtlayacak bir şey var mı?” diye sordu. O da, “Hatırlamadın mı, bir gün sırtının tam ortasından fena halde ısırmıştım” dedi ve daha sonra da ortak geçen çocukluk günleriyle ilgili bir takım anılar anlattı.”⁴²

“Cenab-ı Hakk’ın evvelki peygamberlere ismiyle hitap ettiği gibi Resulullah’a ismiyle hitap etmemesi, onun, Allah katındaki derecesinin, makamının büyüklüğündendir...”⁴³

“O an annesi Amine yavrusunu öptü. O’nu öperken kulağına bir ses geldi. Yavrusu; - Ümmetim, ümmetim diyordu. Annesi çok şaşırıldı. -Allah Allah! Hiç küçük bebek konuşur mu, dedi. Ama konuşmuştu. Çünkü Allah öyle dilemişti.”⁴⁴

“Çok uzaktan iştir ve kimsenin göremeyeceği uzaklıktan görürdü.”⁴⁵

“...zavallı adamı Mekke sokaklarında güpegündüz herkesin gözü önünde soymuşlardı... Hazret-i Muhammed bu iğrenç hallerden hiç hoşlanmazdı. Bir gün Mekke’nin muhtelif kabile reislerine şöyle insanî bir teklifte bulundu: “Yerli, yabancı, hür veya köle, her kim olursa olsun, Mekke arazisi içinde bir taarruza ve tecavüze uğrarsa tecavüz edenlerden lâzım gelen tazminatı almak üzere bir ittifak yapalım ve bu suretle zayıf ve kimsesizleri kurtaralım.” Hazret-i Muhammed’in bu yüksek ve insanî teklifi kabul edildi. Bu cemiyetin en mühim âzası Hazret-i Muhammed idi. O’nun meydana getirdiği bu cemiyet...”⁴⁶

“Hazret-i Muhammed’in peygamber olarak geleceğini Cenâb-ı Allah evvelki peygamberine de bildirmişti. Tevrat’ta ve İncil’de bu haberler çoktu. Bunlar eski milletler arasında iyice yayılmıştı. Bundan dolayıdır ki, Arabistan’da zuhur edecek Peygamber’i görmek için bir takım Yahûdilerle Hristiyanlar Arabistan’a giderek orada yerleşmişlerdi.”⁴⁷

³⁹ Akkaya, *Âlemlere Rahmet Hazreti Muhammed (sav) (Hayatı)*, 17-18.

⁴⁰ Akkaya, *Âlemlere Rahmet Hazreti Muhammed (sav) (Hayatı)*, 24.

⁴¹ Mehmet Maksudoğlu, *Hz. Muhammed (as) (İstanbul: Ensar Yay., 2009)*, 39.

⁴² Mehmet Emin Kazıcı, *Hz. Muhammed’in Hayatı Hira’dan Yağan Güneş (İstanbul: Elest Yay., 2007)*, 378.

⁴³ Kazım Ağcakaya - Bünyamin Bulut, *Siyer-i Nebi Hz. Muhammed (s.a.v) (İstanbul: Ravza Yay., 2005)*, 501.

⁴⁴ Yılmaz Yenidinc, *Son Peygamber Bizim Peygamberimiz Hz. Muhammed (İstanbul: Nesil Çocuk Yay., 2010)*, 3 (7+ yaş çocuklar için hazırlanmış bir kitap).

⁴⁵ Mustafa Karataş, *Kul Peygamber (Hz. Muhammed sav) (İstanbul: Nûn Yay., 2008)*, 39.

⁴⁶ Akseki, *Peygamberimiz*, 30.

⁴⁷ Akseki, *Peygamberimiz*, 35.

“Hazret-i Muhammed’in her sözü doğru, her yaptığı âkılâne ve hâkimâne ve umunun fâidesine idi. Kureyş arasında bir kavga olsa hemen O’na gelirler ve O’nun verdiği hükme razı olurlardı.”⁴⁸

4.2.2. İntikam Amaçlı Muharref Siyer Metinleri

Klasik dönemden beri ümmetin, intikamını rivayet yoluyla alması çok sık görülen bir davranış tarzıdır. Ümmet, Hariciler’den, Cebriyye’den, Cehmiyye’den, Benû Ümeyye’den veya beğenmediği, zarar gördüğü insanlardan intikamlarını hep rivayet yoluyla Hz. Peygamber’in ağzından onları lanetleyerek veya cehenneme göndererek almıştır. Bu dönemde yine siyer yazarları, dinî hamasetle yorum, üslup ve haber uydurarak Hz. Peygamber’in karşısındaki insanlardan intikamlarını almışlardır:

“Vahşi, İbn-i Mut’imin kölesiydi... Kureyş’teki birçok erkek gibi, Hind’de gözü vardı. Fakat bu ümitsiz bir arzulamadan ibaretti. Lâkin Hind, onun bu zaafına karşı, “Bu muharebede Hamzayı öldür, hem hürriyetine kavuşabilirsin, hem bana!” diye söz verdi.”⁴⁹

“Başını kesmek üzere sakalından tuttu ve ayağıyla boynuna bastı. Ebû Cehil gözünü açıp bunu görünce son nefesine gelmiş, gebermek üzere iken yine söğüp saymaya başladı.”⁵⁰

Burada konumuzla doğrudan ilgisi olmadığı için intikam almak adına üslup itibariyle hakaretlerin yağdırıldığı ifadeler üzerinde durmuyoruz.

4.2.3. Kabulleri Onaylatmak Amaçlı Muharref Siyer Metinleri

Dinî ve ideolojik kabulleri onaylatma amacıyla siyer metinlerinin tahrifiyle oluşan metinlerdir. Akademik camiada da bu tür metinleri görmemiz mümkündür. Ancak akademik çevreler, yeni metinler üretmek yerine zaten uydurma olan metinlerin sıhhat problemlerini veya konuyla ilgili farklı rivayetleri gizlemek suretiyle veya rivayetin sadece bir bölümünü vermek gibi farklı tahrif yöntemlerini uygulamışlar, doğrudan metin üretme yoluna gitmemişlerdir. Burada akademik tahrif örneklerinden ziyade, daha çok popüler siyer yazıcılığı üzerinde durduğumuz için örneklerimizi de yine o çevreden veriyoruz:

“Okuduğunuz satırların yazarı, hem kişisel gözlemlerine hem de bir takım öznel deneyimlerine dayanarak, O’nun halen aramızda dolaştığı ve dertlerimizle ilgilenmeyi sürdürdüğü kanısındadır ve kitabın son sayfasına değin bu gerçeği duyumsatmak için çaba harcamaktadır.”⁵¹

“İslâm dinini kuran en son ve en büyük Peygamber Hazreti Muhammet Mustafa Aleyhisselâm Efendimiz özü özüne ve südü südüne Türktür, onun tanıdığı diğer nebiler de aynı ırktandırlar.”⁵²

⁴⁸ Akseki, *Peygamberimiz*, 30-31.

⁴⁹ Araz, *Peygamberler Peygamberi*, 169.

⁵⁰ Akseki, *Peygamberimiz*, 79.

⁵¹ Mert Aslan, *Hiz. Muhammed Yaşıyor mu?* (İstanbul: Hemen Kitap Yay., 2009), 6.

⁵² Yusuf Kemâl Kutluata, *Büyük İslâm Peygamberi Hazreti Muhammet Mustafa (sas) Özü Özüne ve Südü Südüne Türktür -Türk Dehası ve Dâhiler-* (İstanbul: Marifet Matbaası, 1954), 49.

“...hem Hatemülenbiya, hem de medeniyet lideri olarak büyük dedesi Nuhdan yani Öztürk kanından şöylece çıkageldi.”⁵³

“Bütün tefsirler bunu Cebrail (as) olarak ifade ediyorlar. Fakat âyette Ruh tabiri kullanılıyor. Bu Ruhun tayininde ihtilaf vardır. İhtimalin sınırları ise, ihtilafın çerçevesini aşkın ve Efendimizin (sav) ruhunu da içine alacak kadar geniştir. Çünkü Hz. Meryem çok afife ve nezihe bir kadındı, bu itibarla da gözlerinin içine başka bir hayalin girmemesi gerekirdi. Ayrıca Efendimiz de (sav), bir makamda onun kendisiyle nikahlandığını işaret etmektedir. Bu açıdan ‘Ruh’ Efendimizin (sav) ruhu da olabilir. Fakat bu kat’i değildir, bir ihtimaldir. İhtimaller ise, delilleriyle takviye edilecekleri âna kadar katiyet ifade etmezler.”⁵⁴

4.2.4. Savunu Amaçlı Muharref Siyer Metinleri

Geçmişin olaylarını bugüne aktarırken tarihçilik usûl ve kaidelerine riayet ederek hâdisenin kendi coğrafya veya kronolojisinde değil de günümüzün kabul ve algılarının yönlendirmesiyle bugünün insanının kabul edeceği anlama dönüştürmek, başka bir ifadeyle tahrif etmek neticesinde oluşan siyer metinleridir. Her dönemde değişmekle beraber genel anlamda Hz. Peygamber’in çok evliliklerine sebepler bulmak, Hz. Aişe’nin evlilik yaşını büyütme, savaşları savunma savaşı olarak yansıtmak bu türden tahriflerin en çok olduğu konulardır. Kuşkusuz bu tür tahriflerde oryantlizmin de ciddi etkisi vardır:

“Ficar savaşları, cahiliyet zamanında olmuştur. Bunların birinde hazır bulunan Resûlullah Efendimiz, bu savaşları düşündükleri vakit üzüntülerini anlatırlar. Bu cahilce harekete bizzat iştirak etmediğine ve Allah tarafından muhafaza buyrulmuşlardı, yalnız görmekten bile üzüntü duymakta idiler...”⁵⁵

“Hz. Âişe gençti. Ama bazılarının yanlış olarak söyledikleri gibi dokuz yaşında değil, 18 yaşlarındaydı.”⁵⁶

“...Bu meseleyi diline dolayanların niyetleri bilinmiyor değil ve doğrusu bu, onların anlayacağı bir dilden konuşmayı gerektiriyor. Çünkü ortada ciddi bir terbiyesizlik ve çifte standart vardır. İnsanın diyesi geliyor, Hz. Peygamber’in vasıflarına sen de sahip ol, O’nun kadar erkek ve er ol, o zaman sen de bu sayıda izdivaç yapabilirsin.”⁵⁷

[Bedr] ...Yine bir gün Müslümanlar ile Peygamber Efendimiz Kureyş’in ahvâlini tecessüs için yola çıkmış idi. Mekkeliler bunu haber almışlar ve bin kişilik mükemmel silahlı asker ile Medine üzerine yürümüşlerdi. Efendimiz bunun üzerine Müslümanlarla müşavere etti. Kureyşlilerle harp yapmağa karar verdiler.⁵⁸

4.2.5. Edebî Kurgu veya Üslup Amaçlı Muharref Siyer Metinleri

Esasen edebiyat ve kurgu metinlerinin tarihîleşmesi neticesinde sorun hâline gelen metinlerdir. Herhangi bir edebiyat ürününün, edebî metin veya kurgu olarak değerlendirildiği sürece bunlarda tahriften bahsetmemiz mümkün değildir. Ancak yukarıda da söz ettiğimiz üzere edebî metinler bir müddet sonra tarih anlatısı olarak kabul görmekte ve hatta referans haline gelmektedirler. Bu

⁵³ Kemal Samcıgil, *Hz. Muhammet Türk mü idi?* (İstanbul: Mesa Yay., 1958), 59.

⁵⁴ F. Gülen, *Fasıldan Fasıla-1* (İzmir: Nil Yay., 2011), 135. Ayrıca bk. F. Gülen, *Kur’ân’dan İdrake Yansıyanlar* (İzmir: Nil Yay., 2011), 157.

⁵⁵ Zapsu, *Büyük İslam Tarihi*, 260-261.

⁵⁶ Kerim Aytekin, *Peygamberimiz Hz. Muhammed (sav)’in Hayatı* (İstanbul: Ensar Neşriyat, 2007), 70.

⁵⁷ Ö. Tuğrul İnançer, *Muhabet Peygamberi Hz. Muhammed (sav)* (İstanbul: Sufi Kitap, 2010), 13.

⁵⁸ Akseki, *Peygamberimiz*, 76-77.

dönüşüme bir de edebî anlatım gayesiyle metin üretimini de eklediğimizde tahrifin boyutları ciddi boyutlarda artmaktadır. Burada tarihîleşmiş muharref siyer metinlerinden ziyade edebî gayelerle müdahale edilmiş siyer metinlerine örnekler vereceğiz:

“...Sözlerini bitirir bitirmez içinden bir ses duyar gibi oldu: “Annen öldü. Ama yok olmadı. Allah onu rahmetine kavuşturdu.” Yüzü birden değişti bu sesle. Dudaklarında tebessümler belirdi...”⁵⁹

“O çağ, gözüne meleklerin görünmeye başladığı devre... Şimşek gibi bir çakıp bir sönüyorlar; bir görünüp bir kayboluyorlar. Ve yukarılardan O’nu gösterip birbirlerine sesleniyorlar: -İşte âlemi kurtuluşa erdirecek insan! Fakat henüz memuriyeti başlamadı, dâvet edileceği gün gelmedi.”

“Kadınlar, kızlar ve çocuklar, neşideler okuyarak ordu ile beraber Ebu Utbeyeye kadar geliyorlar. Orada herkes birbirine veda ediyor...”⁶⁰

“Alınları, Allah’ın eliyle damgalı, fakat Allah Resûlünden başkasının bu kara damgayı görmesi imkânsız, münafık tipi... Kara damgayı Allah, yalnız Resûlüne gösteriyor, o da zâhire göre hükmetmeğe memur olduğu için bir şey diyemiyor.”⁶¹

“Esselâmü aleykum, yâ Muhammet!... Seni emzirmek, benim için bir şeref ve saadet olacak, dedi.”⁶²

(Hicret) “Hazreti Muhammet tarafından verilen talimat mucibince, evdeki kadınlar uyumuyorlar... Vakit vakit birer bahane ile avluya girip çıkıyorlar... Avlunun etrafındaki odalardaki ışıkları söndürüyorlardı.”⁶³

4.2.6. İstismar Amaçlı Tahrif

Hiz. Peygamber’in hem hayatı hem de sözleri geçmişten bugüne kadar farklı kişi ve gruplar tarafından istismar edilmiştir. Gelecekte de bu istismarın devam edeceği, birilerinin siyasi, dinî veya şahsî menfaatleri gereği halk kitlelerini etkilemek, onları kendi menfaatleri doğrultusunda yönlendirmek için siyeri/hadisi tahrif edecekleri açıktır. Bugün dahi ülkemizde birçok dinî grubun Hiz. Peygamber’in hayatını kendi kabulleri doğrultusunda nasıl tahrif ettiklerini görmekteyiz. Bu konuda fikir vermesi için sadece yakın geçmişte din kisvesine bürünerek modern zamanların en büyük nifak hareketinin lideri konumunda olan şahsın siyer istismarından örnekler vermekle yetiniyoruz:

“Bir başka arkadaşınız, âlem-i menâmda O’na mülâkî olunca, “Yâ Resûlallah, üç-beş kişi senin adına bir yerde toplansa, oraya mutlaka ashab-ı kiramdan birini gönderirmişsin, bu doğru mu?” diyor. Gönüllerin Efendisi, bu soruyu tebessümle karşılıyor ve şu cevabı veriyor: “Önceden öyleydi; ama şimdi zaman, âhırzaman. Kardeşlerimin daha çok himmete ihtiyacı var. Artık nerde üç-beş kişi benim adıma bir araya gelirse, onların yanına bizzat ben gidiyor ve ruhanîyetimle aralarında yer alıyorum.”⁶⁴

“...başta Efendimiz olmak üzere birçok sahabe, evliyâ ve mukarrebînle görüşürüp buluşturuyor. Onun için Hz. Sahib-i Şeriat buyuruyor ki, “Ahir zamanda en doğru çıkan şeylerden biri de rüyalarıdır.” Allah Resûlü, bu rüyalara mübeşşirat diyor... Meselâ, siz

⁵⁹ Suruç, *Allah’ın Elçisi Hz. Muhammed (s.a.v)’in Hayatı*, 1/91.

⁶⁰ Araz, *Peygamberler Peygamberi*, 157.

⁶¹ Kısakürek, *Çöle İnen Nur*, 358-359.

⁶² Şakir, *Hazreti Muhammet*, 22.

⁶³ Şakir, *Hazreti Muhammet*, 155.

⁶⁴ F. Gülen, *Kırık Testi-7* (İzmir: Nil Yay., 2011), 154.

bir gün rüyada görüyorsunuz ki Efendimiz geliyor ve sizin kakül-ü gülberlerinizden tutarak, alnınızdan öpüyor.. öpüyor ve “Ohh, sizler Cennet kokuyorsunuz!” diyor. Siz “Neden yâ Resûlallah?” diyorsunuz, O da “Tam gönlüme göre hizmet ediyorsunuz!” buyuruyor.”⁶⁵

“...ve bilhassa, ruhaniyatıyla her zaman aranızda dolaşan... bazen siz hissetmeseniz, görmeseniz de başınızı okşayıp, sırtınızı sıvazlayan Hz. Muhammed Aleyhisselâm da, o ümit dolu bakışlarıyla, her çizgisi şefkat bûsesi tebessümleriyle sizden bunu beklemektedir.”⁶⁶

“Hoşgörü, diyalog veya bizim vaz’ettiğimiz ıstılah ile herkesi kendi konumunda kabul etme düşüncesi ve bunun hayata intikali İslâm tarihinde bizimle ortaya çıkmış bir şey değildir. Sadece Medine Vesikası’nı bu gözle incelemeye alın; insanın hangi din, hangi ırk, hangi milletten olursa olsun din, hayat, seyahat, teşebbüs ve mülk edinme hakkının olduğunu İnsanlığın İftihar Tablosu, o mübarek sesini yükselterek âleme duyuruyor mu duyurmuyor mu?...”⁶⁷

“Bu cümleden olarak bizim hahambaşı, patrik, rahip vs. demeden ve ayırım yapmadan, onlarla münasebete ve diyaloga geçmemiz şarttır. Bunu yaparken de onların kendi inançlarını terk etmelerini beklemek doğru değildir. Bu onları rencide eder... Bu itibariyle, işte böylesi birebir ilişkiler ve daha geniş dairede ülkeler-devletler arası münasebetler, Hz. Muhammed’in genel tavrı ve peygamberliğinin en önemli, en gözkaştırıcı ve en parlak esprisi olması açısından Sünnet yolu olsa gerek...”⁶⁸

“İşte, Efendimiz aleyhissalatu vesselâm ile Necranlı Hristiyanlar arasında cereyan eden hâdise münasebetiyle orada teklif edildiği gibi ben de asılsız iddia ve isnatlarla sürekli bize saldıranları o türden bir ibtihale çağırabilirim. Nasıl?.. Lisanımı bedduaya alıştırmadığım için ifade etmekte zorlanacağım ama... Yok onlar iddialarında yanılıyorlar ve o isnatları kasıtlı olarak dile getiriyorlarsa -şimdi kimseye beddua etmek istemiyorum ama eğer çocukluk halim olsaydı belki şöyle diyebilirdim- “Allah onların yuvalarını başlarına yıksın, evlerine ateş salsın, düzenlerini başlarına geçirsin, yer parça parça olsun da yerin dibine batsınlar” diyeyim...”⁶⁹

4.2.7. Maddi Menfaat Temini Amaçlı Tahrif

Maddi menfaat temini gayesiyle siyer metinlerinin tahrifi bu dönemde son derece az olmakla birlikte hiç olmadığını da söyleyemeyiz. Çağdaş dönem kıssacılarının televizyon ve sosyal medyada alabildiğine dinî literatürü tahriflerine rağmen ilgili çevrenin yazma konusundaki yetersizlikleri ve maddi getirisinin düşük olması, onları “yazılı metin” tahrifinden uzak tutmuştur. Kuşkusuz bunun sebebi yetersizlikleri kadar, kendilerini metinlerle kayıtlı tutmak istememeleri, dahası muhatap kitlelerinin zaten okuyan kesim olmamasıdır. Maddî menfaat temini için tahrife yönelenlerin temel amacı, uçuk tezler ileri sürerek ilgi çekmek, kitap satışını artırmak suretiyle maddî menfaat teminidir:

“Sirius... kozmik yönetici mekanizmadır... Bu kozmik yönetici mekanizmanın varlıkları çok ender olmakla birlikte zaman zaman bazı vazifelileri enkarne etmek suretiyle

⁶⁵ F. Gülen, *Prizma-1* (İzmir: Nil Yay., 2011), 118-119.

⁶⁶ F. Gülen, *Sonsuz Nur-1* (İzmir: Nil Yay., 2011), 146.

⁶⁷ F. Gülen, *Kırık Testi-3* (İzmir: Nil Yay., 2011), 45. Ayrıca bk. Gülen, *Kırık Testi-3*, 46; a.mlf., *Kırık Testi-4* (İzmir: Nil Yay., 2011), 161; a.mlf., *Prizma-2* (İzmir: Nil Yay., 2011), 25.

⁶⁸ F. Gülen, *Prizma-3* (İzmir: Nil Yay., 2011), 76-77.

⁶⁹ F. Gülen, *Kırık Testi-4* (İzmir: Nil Yay., 2011), 233. Konuyla ilgili yine Hz. Peygamber’in referanslığını kullanma çabasına örnek olarak bk., Gülen, *Kırık Testi-4*, 235.

Dünyamıza göndermişlerdir. İşte bunlardan bir tanesi de Muhammed Peygamber'dir."⁷⁰

SONUÇ

Her coğrafya ve dönemde karşımıza çıkan tahrif olgusundan Cumhuriyet döneminin muaf olması açıkçası beklenilemezdi. Cumhuriyetin hemen ilk yıllarında karşımıza çıkan tahrif olgusu zamanla azalsa dahi mutlak anlamda bittiğini söylememiz mümkün değildir. Akademik çevrelerde dahi bu tür metinlerle karşılaşılıyor olmamız, modern araştırma yöntemleri, tenkidî yaklaşımlar gibi söylemlerin bu tahrif faaliyetini engelleyemediğini göstermektedir. Söz konusu dönem siyer yazıcılığında karşımıza çıkan bu tür muharref siyer metinlerini anlatan en doğru ifade "sınırsız hayal gücü" tanımlamasıdır. Asırlardır anlatılagelen hâdiseler, "düşünmekle bulunamayacak" tarzda tamamen farklı bir metin hâline dönüştürülmüş, âdeta bambaşka siyer metinleri ortaya konulmuştur.

Bu tür muharref siyer metinleri üretenlerin amaçları, niyetleri ne olursa olsun kendi hayal güçleri haricinde hiçbir sınırı olmayan bu metinlerin "tahrif" haricinde bir anlamı olmadığı düşüncesindeyiz. Niyetin iyiliği veya şahsın samimiyeti burada ölçü veya mazeret olarak kabul edilemez.

Hadis metni uydurmak ile kıyasladığımızda bir siyer metnini uydurmak oldukça zordur. Siyer metni uydururken olayın, tarihî şahsiyetlerin karakterlerine uygunluğunun, zaman, mekân ve olay uyumunun sağlanması; öncesi ve sonrasıyla bağlantılarının kurulması (kronolojiye uygunluk), olayın genel siyer anlatımı içerisindeki yeri gibi onlarca hususun göz önünde bulundurulması gerekirken Cumhuriyet dönemi siyer yazarlarının haber/metin üretmede bu kadar velud olmaları esasen şaşırtıcı bir husustur. Ancak muhatap seçilen kitlenin alana uzaklığı veya kaynağa olan sınırsız güveni, amaçlı/amaçsız haber uyduranları ciddi anlamda teşci etmiştir.

Cumhuriyet dönemi muharref siyer metinlerini klasik dönem ravi/Müellif kaynakları mevzu haberlerinden ayırmamız gerekmektedir. Klasik dönem âlimlerimizin kronolojik boşluğu doldurma, kurgu gibi tamamen usûle yönelik "kurgu metinleri" oluşturmalarıyla tamamen "keyfi" nitelmesini hak edecek düzeyde haber metinleri uydurmak arasında ciddi bir farklılık olduğu muhakkaktır. Mamafih bu dönemin belli bir amaca mebni olarak haber üretenleriyle, klasik dönem haber uyduran gruplar arasında benzerlikler olduğunu da söylemeliyiz. Buradaki temel mesele ise metinlere erişim noktasında ileri bir seviyeye ulaşılmasına rağmen bu kadar metnin uydurulmuş ve uyduruluyor olmasıdır. Bunun en büyük sebebinin de insanları yönlendirmede dinin etkinliği olduğu kanısındayız. Din üzerinden insanları yönlendirme arzusu, siyer tahrifinin en önemli sebebi olarak hal-i hazırda varlığını canlı bir şekilde sürdürmektedir.

Bu dönemde özellikle popüler siyer yazarların kendilerini haber/metin üretme konusunda hiçbir kayıpla sınırlandırmamaları, tahrif metinlerinin hacmini olabildiğince artırmıştır. Bu literatüre belli bir amaç için haber uyduranlar da dâhil olunca klasik dönemle karşılaştırılmayacak boyutta bir uydurma haber literatürü ortaya çıkartmıştır. Bugün bunların ayıklanmasına çalışılmıyor olmasında, söz konusu literatürün ciddiye alınmadığı kadar olayın vahametinin farkına

⁷⁰ Ergün Candan, *Bilinmeyen Yönleri ve Sırlarıyla Son Üç Peygamber* (İstanbul: Sınır Ötesi Yay., 2009), 259.

varılmamasının da etkili olduğu kanısındayız. Günümüzde son derece etkin bir konuma ulaşmış kıssacılar sayesinde halkın bu tür muharref metinlerle karşı karşıya kalması, ciddi anlamda dinî düşünce problemleri çıkarmaktadır. Üniversitelere ek olarak halka sahih dinî bilgi aktarmakla görevli resmi yapıların da sessizliğinin, bu tür çevreleri cesaretlendirdiğini de ayrıca kaydetmeliyiz.

Akademik olarak yapılması gereken ise halkın bilinçlendirilmesine ek olarak kurumsal bazda resmi merkezlerin çatısı altında belirli periyotlar halinde yayımlanmış siyerlerin işin uzmanları tarafından incelenerek haklarında raporların tutulup ilim çevreleriyle paylaşılmasıdır. Dinî kimliklerin ardına saklanarak bu ülkeyi yıkımın kenarına getiren grupların ilk hallerini düşündüğümüzde gelecek nesillerin aynı tehditleri tekrar yaşamamaları için bunun bir zorunluluk olduğu da açıktır.

KAYNAKÇA

- Ağcakaya, Kazım - Bulut, Bünyamin. *Siyer-i Nebi Hz. Muhammed (s.a.v)*. İstanbul: Ravza Yay., 2005.
- Akkaya, Veysel. *Rahmet Hazreti Muhammed (sav) (Hayatı)*. İstanbul: Erkam Yay., 2008.
- Akseki, A. Hamdi. *Peygamberimiz Hazret-i Muhammed Aleyhisselam ve Müslümanlık*. Ankara: Nur Yay., 1934.
- Araz, Nezihe. *Peygamberler Peygamberi Hazreti Muhammed*. İstanbul: Fatiş Yay., 1959.
- Aslan, Mert. *H. Muhammed Yaşıyor mu?*. İstanbul: Hemen Kitap Yay., 2009.
- Aydın, Abdullah. *Peygamberimiz (sav)'in Hayatı*. İstanbul: Seda Yay., 4. Basım, 2007.
- Aytekin, Kerim. *Peygamberimiz Hz. Muhammed (sav)'in Hayatı*. İstanbul: Ensar Neşriyat, 2007.
- Balcı, Mahmut (ed). *Bir Barış Elçisi Olarak Hz. Muhammed (as)*. İstanbul: Ahsen Yay., 5. Basım, 2006.
- Candan, Ergün. *Bilinmeyen Yönleri ve Sırlarıyla Son Üç Peygamber*. İstanbul: Sınır Ötesi Yay., 16. Basım, 2009.
- Çakıcı, Halide. *Peygamberimiz Hz. Muhammed*. İstanbul: Düş Değirmeni Yay., 2004.
- Doğan, Özer. *Peygamberimiz Hz. Muhammed'in (s.a.v) Hayatı*. İstanbul: Martı Yay., 2007.
- Doğrul, Ömer Rıza. *Yeryüzündeki Dinler Tarihi*. İstanbul: İnkılâp Kitabevi, 1947.
- Doğruer, Abdürrahim. *İslâm Tarihinde Hazreti Muhammet*. Ankara: Kardeş Matbaası, 1965.
- Gülen, F. *Fasıldan Fasıla-1*. İzmir: Nil Yay., 2011.
- Gülen, F., *Kur'ân'dan İdrake Yansıyanlar*. İzmir: Nil Yay., 2011.
- Gülen, F. *Kırk Testi-3, 4, 7*. İzmir: Nil Yay., 2011.
- Gülen, F. *Prizma-1, 2, 3*. İzmir: Nil Yay., 2011.
- Gülen, F. *Sonsuz Nur-1*. İzmir: Nil Yay., 2011.
- İnançer, Ö. Tuğrul. *Muhabbet Peygamberi Hz. Muhammed (sav)*. İstanbul: Sufi Kitap, 2. Basım, 2010.
- Karataş, Mustafa. *Kul Peygamber (Hz. Muhammed sav)*. İstanbul: Nûn Yay., 2008.
- Kazıcı, Mehmet Emin. *H. Muhammed'in Hayatı Hira'dan Yağan Güneş*. İstanbul: Elest Yay., 2007.
- Kısakürek, Necip Fazıl. *Çöle İnen Nur*. İstanbul: Büyük Doğu Yay., 2020.
- Konrapa, Zekai. *Peygamberimiz -İslâm Dini ve Aşere-i Mübeşşere-*. İstanbul: Fatih Yayınevi, 1968.
- Kutluata, Yusuf Kemâl. *Büyük İslâm Peygamberi Hazreti Muhammet Mustafa (sas) Özü Özüne ve Südü Südüne Türktür -Türk Dehası ve Dâhiler-*. İstanbul: Marifet Matbaası, 1954.
- Maksudoğlu, Mehmet. *H. Muhammed (as)*. İstanbul: Ensar Yay., 2009.
- Özdemir, A. Faruk. *Sevgi Peygamberi Hz. Muhammed ve Örnek Hayatı*. İstanbul: Bilge Yay., 2007.
- Rıza, Mehmet. *Siyer-i Nebî Peygamberimizin Hayatı*. İstanbul: Pamuk Yay., 2005.
- Samancıgil, Kemal. *H. Muhammet Türk mü idi?* İstanbul: Mesa Yay., 1958.

- Suruç, Salih. *Allah'ın Elçisi Hz. Muhammed (s.a.v)'in Hayatı*. 2 Cilt. İstanbul: Timaş Yay., 2006/2007.
- Şakir, Ziya. *Hazreti Muhammet*. 2 Cilt. İstanbul: Semih Lütfi Kitapevi, 1940.
- Tansu, Samih Nafiz. *Hazreti Muhammedin Hayatı*. İstanbul: Hilmi Kitabevi, 1952.
- Tugay, Esad Fuad. *Allah'ın Resûlü Hz. Muhammed (Aleyhisselam)*. çev. Ali Kemâli Aksüt. İstanbul: Bedir Yayınevi, 1965.
- Yağmur, Sinan. *Hz. Muhammed (sav) Cennetin Gülü Hz. Muhammed (sav)*. İstanbul: Esra Yay., 2006.
- Yenidinç, Yılmaz. *Son Peygamber Bizim Peygamberimiz Hz. Muhammed*. İstanbul: Nesil Çocuk Yay., 2010.
- Zapsu, Abdurrahim. *Büyük İslam Tarihi -Hz. Muhammed (s.a.) Dönemi-*. İstanbul: Risale Yay., 2006.